

Магістр 2 року навчання
факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ ім. С. Кузнеця

УДОСКОНАЛЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Визначено складові інформаційного забезпечення логістичної діяльності, які дозволять керівництву підприємства обрати одне з програмних забезпечень, зважаючи на їх вартість, строк окупності та вимоги для запровадження: Extend, GPSS/H чи Arena. Доведено, що використання програмного забезпечення дозволить оптимізувати господарську діяльність підприємства в цілому та систему складування і транспортування зокрема.

Аннотация. Определены составляющие информационного обеспечения логистической деятельности, которые позволят руководству предприятия выбрать одно из программных обеспечений, учитывая их стоимость, срок окупаемости и требования для внедрения: Extend, GPSS/H или Arena. Доказано, что использование программного обеспечения также позволит оптимизировать хозяйственную деятельность предприятия в целом и систему складирования и транспортировки в частности.

Annotation. The components of logistics activities information support were identified that will allow the company management to choose the software, depending on its cost, payback period and requirements for implementation: Extend, GPSS/H or Arena. The use of the software is proved to optimize the economic activity of an enterprise as a whole system, and storage and transportation in particular.

Ключові слова: логістична система, ефективність управління логістичною діяльністю, транспортна діяльність, складська діяльність.

Ефективність логістичних рішень та окремих логістичних операцій, пов'язаних із перетворенням матеріальних потоків повинна оцінюватися з точки зору досягнення глобальної мети функціонування всієї логістичної системи підприємства і зростання загальної ефективності.

Мета статті – розробити рекомендації щодо вдосконалення логістичної системи ТОВ "Мобіліс Аутсорсинг".

Дослідженню проблем, пов'язаних з управлінням логістичною системою підприємств, присвячені праці вчених: Є. Крикавського, Н. Чухрай, О. Амоші, Р. Ларіної, А. Кальченко та ін.

Завданнями оцінки економічної ефективності логістичної системи є:

формування концепції економічної ефективності логістичних систем на основі системного підходу;

виявлення ефектоформуючих факторів;

формування системи показників економічної ефективності логістичної системи;

розробка методики кількісної оцінки показників економічної ефективності логістичної системи;

розробка методики якісної оцінки показників економічної ефективності логістичної системи;

розробка механізму розподілу економічного ефекту між учасниками логістичного процесу;

виявлення і мобілізація резервів підвищення економічного ефекту логістики.

Процес ефектоформування у логістичній системі необхідно розглядати комплексно, що передбачає визначення загального економічного ефекту з урахуванням економії та витрат у всіх логістичних підсистемах для трьох видів потокових процесів: матеріального, фінансового та інформаційного. Аналіз ефектоформуючих факторів дозволяє визначити основні складові економічної ефективності логістичних систем або в деяких випадках необхідно використовувати часткові показники ефективності. Логістика має високий потенціал економічної ефективності. Це підтверджується

поступовим розвитком практичного застосування логістики в діяльності вітчизняних підприємств. Розвиток виявляється у підвищенні рівня організації логістичних процесів і, як наслідок, в економії фінансових коштів підприємств. Розмір ефекту залежить від масштабів поширення логістики. Ефективність логістики конкретизується такими натуральними показниками, як: рівень запасів, час проходження матеріалів за логістичним ланцюгом, тривалість циклу обслуговування замовлення, якість та рівень сервісу, розміри партії вантажів, рівень використання потужностей, маневреність, адаптивність та стійкість роботи [1].

Проблема зменшення запасів при доставці вантажів точно в строк дуже актуальна. Це одна з центральних проблем логістики. Підраховано, що заморожування фінансових коштів у запасах досягає більше 1/3, на утримання запасів споживач витрачає від 20 до 40 % усіх витрат, включаючи витрати на транспортно-складські операції [2]. Доставка вантажів точно в строк дає змогу вдвічі скоротити час на виконання замовлення споживача, на 50 % зменшити запаси і на 50 – 70 % – тривалість виконання замовлення на підприємстві. Аналіз показує, що в разі реалізації підприємством принципу доставки вантажів "точно в строк", на 60 % знижуються запаси матеріалів та комплектуючих виробів, на 40 % – витрати на перевезення вантажів, на 40 % – витрати на матеріали, на 28 % підвищується якість постачання матеріалів. Якщо прийняти витрати на логістику за 100 %, то частка окремих її складових становить: перевезення магістральним транспортом – 28 – 30 – 46 %; пакування – 15 – 20 – 25 %;

на логістику враховує не лише особливості організації логістичних процесів та економіки окремих підприємств, а й різні підходи до групування та калькуляції витрат або калькуляції здійснення логістичних процесів.

Так, при застосуванні логістичної системи "Ритм", ураховують її технологічні особливості при оплаті транспортних послуг [4]. Коли вантажі перевозяться у власних вагонах підприємств (а це пов'язано з їх обертанням через загальну мережу залізниць з обмеженням маси вантажів і швидкості руху), витрати по залізничному транспорту треба компенсувати за рахунок введення догівірних тарифів, розміри яких мають покривати додаткові витрати залізниць і водночас забезпечувати економічний ефект від впровадження цієї технології. У разі суворого дотримання договорів з боку як залізниць, так і клієнтів можна скоротити розміри "замороженого" капіталу в запасах, знизити потребу в складських приміщеннях, вивільнити матеріальні й трудові ресурси за рахунок ліквідації додаткових перевалок вантажів та підвищення їх збереженості.

У таблиці охарактеризовано програмне забезпечення логістичного моделювання, а також вказано строк окупності впроваджуваної системи та орієнтовна економія за рахунок оптимізації процесів після впровадження [5].

Таблиця

Характеристика програмного забезпечення логістичного моделювання складської діяльності

Програмне забезпечення	Сфера застосування в логістиці, виробник, вартість, \$	Приблизний строк окупності, місяців	Ефект, орієнтовна економія за рахунок оптимізації процесів після впровадження (з перспективою збільшення відсотка), %
1	2	3	4
EuroModal	Закупівля, виробництво, обробка матеріалів, управління запасами; AutoSimulations Inc., 14 500	18	7,5
Simple	Закупівля, виробництво, обробка матеріалів загального призначення; Aesop Corp., 14 490	18	6,35
Sim	Бізнес-процеси; SACS, 14 100	12	6,0

Закінчення таблиці

1	2	3	4
ProcessMast	Виробництво; CMS Research, 14 000	12	9,0
Ddact	Виробництво; Deneb Robotics, 13 255	12	4,55
CCTaylor	Виробництво; F&H Simulations, 13 040	20	15,0
A2	Виробництво; Gensym Corp., 13 000	20	11,4
Ethink	Бізнес-процеси, управління запасами; High Performance Systems, 13 000	20	14,0
Extend	Постачання, виробництво, збут, складування, транспортування; Imagine That, 13 000	19	24,0
AWitness	Постачання, виробництво, управління запасами; Lanner Group, 10 990	21	18,0
VVMicro	Виробництво; Micro Analysis and Design Inc., 10 845	19	6,0
GPSS/PC	Виробництво, збут; Minuteman Software, 10 025	20	12,25
GPSS/H	Виробництво, збут, складування, транспортування; Wolverine Software, Inc., 10 000	18	30,0
LFactor	Виробництво; Pritsker Corp., 8 050	18	9,45
Awcool	Виробництво, збут; Pritsker Corp., 8 000	15	10,05
Project	Виробництво, бізнес-процеси; ProModel Corp., 6 950	15	10,0

Arena	Збут, складування, транспортування; Systems Modeling Corp., 6 900	15	15,95

Визначені складові інформаційного забезпечення логістичної діяльності дозволять керівництву підприємства обрати одне з програмних забезпечень, зважаючи на їх вартість, строк окупності та вимоги для впровадження: Extend, GPSS/H чи Arena та оптимізувати свою діяльність у цілому та складську і транспортну діяльність зокрема.

Зважаючи на те, що середньомісячні витрати на функціонування системи складування і транспортування підприємства складають 388 558 грн, то після впровадження:

програмного забезпечення Extend економія складатиме:

$388\ 558\ \text{грн} \times 24\ \% / 100\ \% = 93\ 253,92\ \text{грн}$ через 19 місяців;

програмного забезпечення GPSS/H економія складатиме:

$388\ 558\ \text{грн} \times 30\ \% / 100\ \% = 116\ 567,40\ \text{грн}$ через 18 місяців;

програмного забезпечення Arena економія складатиме:

$388\ 558\ \text{грн} \times 15,95\ \% / 100\ \% = 61\ 975,00\ \text{грн}$ через 15 місяців.

Таким чином, створюються такі логістичні конкурентні переваги підприємства:

оптимальний вибір контрагентів для господарських зв'язків (постачальників, кредиторів, комерційних посередників, а також споживачів);

вибір оптимальних партнерів;

можливість моделювання логістичних систем і ланцюгів;

створення умов для ресурсозбереження в усіх економічних потоках (матеріальних, інформаційних, фінансових, трудових);

поєднання економічних інтересів усіх учасників логістичних систем.

Ефективне управління логістичними витратами передбачає організацію дієвої системи їх контролю.

Рекомендації щодо контролю над логістичними витратами полягають у таких твердженнях [1]:

1. Зусилля необхідно концентрувати на контролі витрат у місцях їх виникнення.

2. Дані про різні види витрат потрібно обробляти по-різному.

3. Ефективним шляхом до скорочення витрат є скорочення недоцільних видів діяльності (процедур, робіт, операцій). Спроби скоротити рівень додаткових витрат рідко бувають ефективними.

4. Ефективний контроль над витратами вимагає, щоб діяльність підприємства оцінювалася в цілому, при цьому потрібно мати уявлення про результати діяльності у всіх функціональних сферах логістики.

Таким чином, визначені складові інформаційного забезпечення логістичної діяльності дозволять керівництву підприємства обрати одне з програмних забезпечень, зважаючи на їх вартість, строк окупності та вимоги для впровадження: Extend, GPSS/H чи Arena та оптимізувати свою діяльність у цілому та систему складування і транспортування зокрема. Зважаючи на те, що середньомісячні витрати на функціонування системи складування і транспортування підприємства складають 388 558 грн, то після впровадження рекомендованого програмного забезпечення GPSS/H економія складатиме 116 567,40 грн через 18 місяців. Подальше дослідження необхідно спрямувати на розробку рекомендацій щодо оптимізації логістичних процесів на вітчизняних підприємствах.

Наук. керівн. Руденко Г. Р.

Література: 1. Колодій О. О. Оптимізація управління логістичною діяльністю підприємства / О. О. Колодій // Управління розвитком. – 2012. – № 4. – С. 42–44. 2. Економіка логістичних систем : монографія / М. Васелевський, І. Білик, О. Дейнека та ін. ; за заг. ред. С. Криківського та І. Кубіва. – Львів : Національний Університет "Львівська політехніка", 2008. – 596 с. 3. Мішина С. В. Комплексна оцінка ефективності логістичної діяльності / С. В. Мішина, О. Ю. Мішин // Економіка: проблеми теорії та практики : збірник наукових праць. – № 237 (V). – Дніпропетровськ : ДНУ, 2008. – С. 1202–1209. 4. Смирнов І. Г. Транспортна логістика : навч. посібн. / І. Г. Смирнов, Т. В. Косарева. – К. : ЦУЛ, 2011. – 224 с. 5. Колодізева Т. О. Методичне забезпечення оцінки ефективності логістичної діяльності підприємств : монографія / Т. О. Колодізева, Г. Р. Руденко. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 292 с.